

ДЕРЖАВНА
АРХІВНА
СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Архівна практика студентів історичного факультету

Кафедра архівознавства та спеціальних
галузей історичної науки
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

ЦЕНТРАЛЬНИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ЕЛЕКТРОННИЙ
АРХІВ
УКРАЇНИ

<https://tsdea.archives.gov.ua>

Про діяльність Центрального державного електронного архіву України

Ковтанюк Ю. С. , к.і.н.,
директор ЦДЕА України

16 жовтня 2020 р., м. Київ

Загальна інформація

ЦДЕА України створений відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 року № 279-р

Станом на 16.10.2020 в архіві створено 32 фондів, що складаються з таких документів:

- електронні інформаційні ресурси (205 од. зб.);
- документи особового походження в електронній формі (1498 од. зб.);
- фотодокументи в електронній формі (122 од. зб.);
- відеодокументи в електронній формі (4 од. зб.);
- документи в електронній формі (48 од. зб.).

Загальна кількість файлів складає близько 9 млн. Їх загальний розмір – 1.5 Тб

Страховий фонд ЦДЕА України містить 1589 од. зб.

Основа діяльності на сучасному етапі розвитку архіву

Віднесення електронних інформаційних ресурсів до Національного архівного фонду. Аналітичний огляд / Держ. Архівна служба України; Укр. наук.-досл. ін-т архів. справи та документознавства; уклад.: Т. М. Ковтанюк, Н. М. Христова. – К., 2012. – 33 с.

Сутність

- Основним інформаційним об'єктом Закону України «Про національний архівний фонд та архівні установи» є документ.
- Одним із основних завдань архівістів є забезпечити збереження найважливішої складової документальної спадщини, що відбирається для віднесення до Національного архівного фонду за експертизою цінності.
- Не всі електронні інформаційні ресурси є документами і не всі електронні інформаційні ресурси, що можна визначити документами, можуть бути віднесені до Національного архівного фонду.
- Отже, до НАФ за експертизою цінності можуть бути віднесені документи у формі електронних інформаційних ресурсів.

Профільні документи

Відповідно до п.4 Положення про ЦДЕА України, затвердженого наказ Міністерства юстиції України від 21.05.2012 № 753/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 29 грудня 2016 року № 3916/5), до складу документів архіву входять документи НАФ, що є власністю держави, та інші документи, а саме:

- документи в електронній формі, у тому числі електронні документи юридичних та фізичних осіб – джерел формування Національного архівного фонду, передані державними архівними установами та архівними відділами міських рад до ЦДЕА України;
- документи в електронній формі, у тому числі електронні документи особового походження, передані власниками або уповноваженими ними особами до ЦДЕА України;
- електронні інформаційні ресурси, у тому числі відібрані ЦДЕА України на постійне зберігання;
- документи, що відносяться до власного архівного фонду ЦДЕА України;
- страховий фонд та фонд користування документів та копій документів, що зберігаються в інших архівах, музеях і бібліотеках;
- цифрові копії документів Національного архівного фонду, створені для фонду користування, що зберігаються в архівних установах;
- цифрові копії описів справ постійного зберігання, передані державними архівними установами та архівними відділами міських рад до ЦДЕА України;
- облікові документи та довідковий апарат до документів ЦДЕА України у паперовій та електронній формі.

Уперше в історії архівної справи України

- Розпочато зберігання документів у формі електронних інформаційних ресурсів, зокрема створюються архівні колекції архівних копій веб-сайтів.
- За рішенням ЦЕПК у 2015 році створено особові фонди, що містять виключно документи особового походження в електронній формі.
- За сприяння ЦДЕА України у 2015 році до ЦДАВО України прийнято архівну електронну справу у формі електронного інформаційного ресурсу (стрічка новин УКРІНФОРМ за 2001-2010 рр.), що передано на зберігання до ЦДЕА України.
- Розпочато приймання на зберігання контенту соціальних мереж, зокрема Facebook.

Наукова діяльність

- Взято участь у близько 40 міжнародних науково-практичних семінарах, конференціях, форумах.
- Розроблено близько 60 науково-методичних тем.
- Надруковано більше 40 наукових публікацій.
- Взято участь у підготовці близько 20 проєктів законодавчих та нормативно-правових актів.

Найважливіші праці

- Забенько Ю. І., Ковтанюк Ю.С. Концепція планування життєвого циклу електронних документів. Частина 1 / Архіви України. 2013. – Вип. 4. – С. 5-38.
- Забенько Ю. І., Ковтанюк Ю.С. Концепція планування життєвого циклу електронних документів. Частина 2 / Архіви України. 2013. – Вип. 5. – С. 63-97.
- Організація роботи з документами особового походження в електронній формі в Центральному державному електронному архіві України. Методичні рекомендації / Держ. архівна служба України; Центральний державний електронний архів України; уклад.: Т. Г. Кручиніна. – К., 2015. – 42 с.
- Інструкція з обліку електронних інформаційних ресурсів у Центральному державному електронному архіві України / Держ. архівна служба України; Центральний державний електронний архів України; уклад.: Ю. Г. Чернятинська. – К., 2016. – 92 с.
- Гаранін О. Я., Ковтанюк Ю.С. До концепції інформатизації архівної справи в Україні / Студії з архівної справи та документознавства. 2016-2017. Т. 24-25. – С. 7-57.
- Проект методології підготовки електронних форм звітності архівних установ / Укр. наук.-досл. ін-т архів. справи та документознавства; Центральний державний електронний архів України; уклад.: О. Я. Гаранін, Ю. С. Ковтанюк. – К., 2018. – 70 с.
- Вимоги до структури та змісту бази даних інформаційно-телекомунікаційної системи «Архівні фонди України» удосконалені / Держ. архівна служба України; Центральний державний електронний архів України; уклад.: Ю. С. Ковтанюк. – К., 2019. – 21 с.
- Калакура Я. С., Ковтанюк Ю. С. Архівний менеджмент в умовах електронного урядування // Архіви України. 2019. – Вип. 3. – С. 18-57.

Запровадження новітніх технологій

- Забезпечено функціонування поштового серверу відомчої е-пошти Укрдержархіву в доменній зоні arch.gov.ua.
- Забезпечено функціонування вебсерверу вебпорталу Укрдержархіву та вебсайті архівних установ в доменній зоні archives.gov.ua.
- Забезпечено функціонування відомчої системи електронного документообігу Укрдержархіву (АСКОД).
- Створено низку вебсервісів на офіційному вебпорталі Укрдержархіву: «Унікальні документи НАФ», «Система обліку публічної інформації Укрдержархіву», «Український матриролог ХХ століття», «Архівні матеріали, повернуті та передані в Україну». А також на офіційному вебсайті ЦДЕА України: «Метричні книги Державного архіву Донецької області», «Архівних документів фонду R6_GSK «Звіти оперативної групи Штумпп».
- Забезпечено функціонування вебсайта Науково-практичний журнал «Архіви України», головним редактором якого є Марина Палієнко, професор, д.і.н., завідувачка Кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- 27.02.2014 вперше в архівній практиці України на виставці фото-, архівних документів та матеріалів «На вічному шляху до Тараса (1814-1861)», що відбулася в приміщенні ЦДАМЛМ України, унікальні архівні документи презентувалися на сенсорному екрані. За допомогою програми для сенсорних екранів, розробленої спеціалістами ЦДЕА України, було забезпечено інтерактивний перегляд представлених на виставці документів, що надавало відвідувачам функції максимального наближення та гортання сторінок творів, малюнків та унікальних документів про життя та творчість великого Кобзаря.

Поточна діяльність

- Участь у підготовці проєкту змін до наказу Міністерства юстиції України від 11.11.2014 № 1886/5 «Про затвердження Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання».
- Участь у підготовці проєкту наказу Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку приймання-передавання електронних документів Національного архівного фонду на постійне зберігання».
- Створення загальної архівної інформаційно-телекомунікаційної системи «Архівні фонди України».
- Створення інформаційно-телекомунікаційної системи ЕЛАРСИС, призначеної для приймання-передавання електронних документів Національного архівного фонду на постійне зберігання.
- Участь у запровадженні СЕД АСКОД в діяльності установ, що належать до сфери управління Укрдержархіву.

ДЕРЖАВНА
АРХІВНА
СЛУЖБА
УКРАЇНИ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Ковтанюк Юрій Славович

директор

Центрального державного електронного
архіву України

Тел.: +380 44 273-32-98

E-mail: y.kovtanyuk.tsdea@arch.gov.ua